

Spørsmål fra Gunnar Uglem MDG til kommuneplanens arealdel før utlegging til offentlig ettersyn

Først 2 overordnede spørsmål:

- Formålet med planen er å fremme en bærekraftig utvikling av kommunen. Bærekraftig er et begrep som brukes i mange sammenhenger. Kan begrepet defineres i denne sammenheng slik at det får en mer entydig betydning?

Bærekraftsbegrepet finnes i formålsparagrafen til plan og bygningsloven.

Loven skal fremme **bærekraftig utvikling** til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig.

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene. For boliger skal prinsippet om universell utforming ivaretas gjennom krav til tilgjengelighet.

Bærekraftsbegrepet er vidt og FN-17 overordnede mål om bærekrafts omhandler alle deler av samfunnet.

Ved utarbeiding av kommuneplanens arealdel kan veldig mange av disse bærekraftsmålene påvirkes i negativ eller positiv retning. Hvordan en skal arbeide med bærekraft i kommuneplanens arealdel er nærmere definert i planprogrammet for kommuneplanens arealdel (vedtatt 2020).:

Klima og miljø:

Hovedmål: Vi når egne og nasjonale klima- og miljømål, og er en foregangskommune innen klima og miljø.

Slik skal vi gjøre det:

- Hensynet til klima og miljø skal være gjennomgående i alle kommunens planer og aktiviteter.
 - Kommunen planlegger og bygger for et fremtidig klima.
 - Stjørdal skal ha et utbyggingsmønster som støtter opp under klimamålene og forpliktelsene i byveksttalen.
 - Arealpolitikken skal gjøre det enklere for innbyggerne å etablere seg i hele kommunen. Fradeling og boligbygging utenfor de definerte sentrumsområdene skal muliggjøres, dersom landbruk og miljø ikke blir direkte skadelidende. Dette er i samsvar med Byveksttalen der utbyggingsvolumet er definert til å være minimum 50% i sentrene og resten utenom.
 - Arealpolitikken vår skal gjøre det enkelt for innbyggerne å ta klima- og miljøvennlige valg i hverdagen.
 - Flere i kommunen skal velge miljøvennlige transportløsninger, og kunne gå og sykle trygt.
 - Kommunen prioriterer, og legger til rette for overgangen til kollektive og utslippsfrie transportløsninger.
 - Tilpasse arealbruk, parkering og infrastruktur slik at mest mulig av persontransportbehovet kan tas med gange, sykkel og kollektivtransport.
 - Nedbygging av naturområder bør unngås, og det skal tilstrebes arealnøytralitet. Arealnøytralitet vil si at dersom det er nødvendig å bygge ned naturområder med viktig biologisk mangfold skal det etableres tilsvarende områder i nærheten.
-
- Uberørt natur, store sammenhengende naturområder og økologiske korridorer skal bevares. En økologisk korridor, ofte kalt viltkorridor, er et smalt naturområde som knytter de større naturområdene sammen med hverandre.

Sosial bærekraft:

Hovedmål: I Stjørdal opplever alle trivsel, trygghet, mestring og tilhørighet.

Slik skal vi gjøre det:

- Innbyggerne skal ha mulighet til å medvirke gjennom samarbeid og åpne prosesser.
- Folkehelseoversikten og konsekvenser for folkehelsen legges til grunn i saksbehandling, planer og beslutninger.
- I stedsutvikling og arealbruk er inkludering, møteplasser, estetikk, universell utforming og aktiv transport (sykling og gange) prioritert.
- Vi utvikler gode nærmiljøer i kommunen, med fysiske og sosiale møteplasser som legger til rette for fellesskap og mangfold.
- Kultur, idrett og aktivitet i Stjørdal skal ha gode vilkår for vekst og utvikling.
- Varierte fritidstilbud for barn og unge utvikles videre, og det jobbes aktivt for å sikre deltakelse for alle.
- Helsefremmende valg gjøres enkle, rimelige og lett tilgjengelige.
- Alle har tilgang til et bredt spekter av aktiviteter og møteplasser.
- Kommunen har et variert boligtilbud med god bokvalitet for alle befolkningsgrupper i alle deler av kommunen.
- Det skal legges til rette for vekst i innbyggertall i alle kommunedeler og lokalsamfunn.

Økonomisk bærekraft

Hovedmål: Stjørdal har en sunn og bærekraftig økonomi hvor oppgavene løses gjennom en optimal utnyttelse av ressursene.

Slik skal vi gjøre det:

- Kommunen har en viktig rolle i boligpolitikken med et særlig ansvar for vanskeligstilte i boligmarkedet.
- Næringslivet gis forutsigbare rammer for vekst og utvikling.
- Utnytte næringsmessige fortrinn - framtidig vekst bygger på eksisterende styrker og klynger. Aksen Trondheim-Stjørdal vil være en av Trøndelags viktigste næringskorridorer framover.
- Arealplanlegging i tråd med byveksttalen og interkommunal arealplan for Trondheimsregionen.
- Arealplanlegging skal være i tråd med overordnet mål om at hele kommune skal tas bruk i form av utvikling, utbygging og befolkningsvekst.
- Stjørdal stasjon og Trondheim Lufthavn Værnes utvikles som knutepunkter for næringsliv.
- Satsing på landbruk og landbruksrelatert næring gir grunnlag for vekst og utvikling i hele kommunen.
- Videreutvikle kommunedelsentra og Stjørdal by som et regionalt senter. Utvikling av Stjørdal sentrum med stasjonsområdet vil være et av de viktigste næringsutviklingsprosjektene framover.

- Nedbygging av dyrket mark skal unngås.
- En helhetlig sammenheng mellom byutvikling, knutepunkt og næringsutvikling.
- Vekst og utviklingsmuligheter for næringsliv løses gjennom en effektiv arealutnyttelse, med riktig type virksomhet på rett sted.
- Kulturminner sikres og utvikles for opplevelser og historisk bevissthet.
- Søke status som nasjonalparkkommune under merkevaren "Norges nasjonalparker" for å styrke naturbasert besøksnæring og utnytte ressursgrunnlaget i kommunen.

Oppsummert er det planprogrammet som definerer hvordan en skal avgrense bærekraftsbegrepet, og sier noe om hvordan bærekraft skal håndteres i planprosessen.

-Hvordan vurderes grunnlovens §112 i samband med formålet for planen?

Grunnlovens § 112:

alle har rett til eit helsesamt miljø og ein natur der produksjonsevna og mangfaldet blir haldne ved lag. Naturressursane skal disponerast ut frå ein langsiktig og allsidig synsmåte som tryggjer denne retten òg for kommande slekter.

Borgarane har rett til kunnskap om korleis det står til med naturmiljøet, og om verknadene av planlagde og iverksette inngrep i naturen, slik at dei kan tryggje den retten dei har etter førre leddet.

Dei statlege styresmaktene skal setje i verk tiltak som gjennomfører desse grunnsetningane.

Grunnloven brukes ikke direkte i planarbeidet. Staten har utformet lover på mange områder som skal sikre at grunnlovens intensjon blir fulgt opp. I Arealbruksammenheng er plan og bygningsloven samordnende for dette. Folkehelseloven, lov om naturmangfold, klimaloven m.fl gir føringer. I arbeidet med kommuneplanen vurderes konsekvenser av planforslaget opp mot kommunens mål og føringer fra staten. Hvert innspill er vurdert ut fra planprogrammets beskrivelse i vedlegg 17. Det er gjort en samlet konsekvensvurdering av planforslaget i vedlegg 4 «vurdering av samlede virkninger av planforslaget.

- Hvordan tar denne planen inn i seg eksisterende infrastruktur for ferdsel med motoriserte kjøretøy, sykkel og gange? Hvordan er behovet for prioritering, opprusting og ev. ny slik infrastruktur vurdert i planen?

Temaet er omtalt i planbeskrivelsen kap 6.5. I kart og bestemmelser er infrastruktur omtalt og sikret at gående og syklende skal hensyntas. Hovednett sykkel er lagt inn i planen. Viktigheten av veghierarki er omtalt og krav til utforming er omtalt blant annet i bestemmelsenes kapitel 2.1.5. Det er rekkefølgekrav til bygging av adkomst til nye byggeformål der det er nødvendig. Behovet for opprusting som krever økonomisk prioritering er ikke en del av kommuneplanen.

Er arealregnskap vurdert som et virkemiddel i planen?

Arealregnskap er omtalt i planbeskrivelsen kapitel 5.4.2

Arealregnskapet for gjeldende kommuneplan satt opp og det er gjort beskrivelser av endret arealbruk som følge av nytt planforslag. Nytt arealregnskap vil bli utarbeidet i høringsperioden

Mer spesifikke spørsmål:

Vedlegg 2 -Bestemmelser og retningslinjer:

Punkt 4.5.2 Bevaring naturmiljø punkt b) For områder med registrerte naturverdier gjelder følgende

- Er det disse hensyntatt i planen og hva med områder der det ikke er gjort registreringer?

Punkt 4.5.2 er bestemmelser for hensynsone bevaring naturmiljø. Hensynsonen er markert i plankartet og da gjelder bestemmelsene i 4.5.2 for de områdene.

For områder som det ikke er tilstrekkelig kunnskap om, gjelder lov om naturmangfold som stiller krav om å ha kunnskap om naturforhold eller å legge til grunn føre var prinsippet når nye tiltak skal godkjennes. Områder som ikke er kartlagt kan bli underlagt kartlegging som følge av plankrav i kapittel 1.3 i planbestemmelsene

Vedlegg 3 Planbeskrivelse:

Punkt 5.1.4 Spredt boligbebyggelse

I lokaliseringskravene punkt 2 er biologisk mangfold brukt som begrep. Hvorfor ikke naturmangfold? Og hva med lokalt viktige områder?

Planbeskrivelsen henviser til lokaliseringskriteriet i planbestemmelsene kapittel 3.14.2 Bebyggelsen skal ikke plasseres i områder som har regional og nasjonal stor verdi for biologisk mangfold.

Biologisk mangfold, som også kalles biodiversitet, er mangfoldet av levende [organismer](#). Naturmangfold er omtalt i [Naturmangfoldloven](#), som beskriver hvordan bærekraftig bruk og vern skal ta vare på vårt biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold, og omfatter således mer enn [biologisk mangfold](#).(Ref store norske leksikon)

Forvaltningsmessig kan det være mer riktig å bruke naturmangfold, og kan være et vurderingstema i forbindelse med utleggingen til offentlig ettersyn av planforslaget.

Når det gjelder lokalt viktige områder kan en hente informasjon i planbestemmelenes 4.5.2 bevaring naturmiljø punkt b :

- I områder hvor det er registrert naturverdier med lokal verdi (noe verdi) skal tiltak som kan forringe naturverdiene søkes unngått.

For øvrig gjelder lov om naturmangfold

Punkt 5.4.4 Miljøvennlig transport

Er lokal kollektivtransport vurdert i forbindelse med planen?

Ja, Lokal kollektivtransport i Stjørdal er basert på fylkeskommunes tilbud med buss i rute innkludert skolebuss og Banenor sine ruter på Trønderbanen. Det arbeides for å styrke rute 90 i lys av byvekstavtalen. I kommuneplanforslaget er dette hensyntatt, eller stadfester betydningen av å bygge opp rundt dette. Boligområder oppover mot Remyra er videreført i planen, og det er lagt opp til en viss fortetting i tilknytning til denne ruten. Fortetningsbestemmelsene om høg fortetting og sentrumsformål legger til rette for at flere skal kunne gå og sykle, og ha rimelig avstand til kollektivtilbudet.

Konsekvensvurderingen for de enkelte felt omtaler hvorvidt det er potensiale for kollektivtransport. I samlet konsekvensvurdering er planforslaget som helhet vurdert i forhold til måloppnåelse, se kapittel 5 i vedlegg 7

Punkt 6.5.7 Vann og avløp underkapittel Vannmiljø

Er vannmiljø som ikke har oppnådd god økologisk tilstand hensyntatt i arealdisponering i denne planen?

I kapittel 6.5.7 er dette omtalt slik:

Økt forurensningsbelastning kan medføre at miljømålene etter vannforskriften ikke nås, og vil dermed være i strid med forskriften. Kommunen kan derfor ikke tillate nye byggeprosjekter som kan gi økt forurensning til allerede belastede vannforekomster. Der det ikke vil være aktuelt med tilknytning til offentlig nett på grunn av store avstander og uforholdsmessige høye kostnader, må mulige nye byggeområder vurderes overordnet for å avdekke potensial for nye fellesanlegg, som kan gi mindre variasjon i rensegrad og bedre driftsoppfølging. Dette må også sees i sammenheng med kommunens myndighetsoppfølging (opprydding) av spredte avløp.

I konsekvensvurderingen er det for de enkelte innspill vurdert hvordan økologisk tilstand kan påvirkes.

Tilslutt et spørsmål i forhold til områder foreslått tatt ut i vedtaket:

B15 er foreslått tatt ut, mens B11, B12 og B13 som har samme verdier, ikke er det. I utgangspunktet kan det se ut som infrastruktur rundt veg, vann og avløp er enklere i B15 enn i de 3 andre. Hva er grunnen til at det kun er B15 som er foreslått tatt ut?

I Samlet konsekvensutredning kapittel 6 har Asplan Viak som følge av konsekvensutredningen anbefalt tatt ut både B11, -12 og -13 og B15.

I saksfamleggets vurderingsavsnitt kommenterer kommunedirektøren

Kommunedirektøren har betenkeligheter med å legge ut Storhaugen felt B11, B12 og B13 og B25 i Vassbygda ut fra en behovsvurdering og ut fra en vurdering av samlede virkninger, men velger å opprettholde områdene med bakgrunn i kst. vedtak 25.01.2024 om vannforsyning fra Ausetvatnet, punkt 6: *Den skal legges slik at beboere på strekningen fra Okkelberg, gjennom Vassbygda til Kvislabakken kan koble seg på vannledningen. Det skal samtidig planlegges for et avløpssystem på hele strekningen, som dimensjoneres for ny boligbygging i området samt om nødvendig også for området mellom Vassbygda og golfbanen, jf. Saksprotokoll kommunestyret 25.01.2024 sak PS 15/24.*

På bakgrunn av vedtaket anbefaler kommunedirektøren at Storhaugen felt B11, B12 og B13 og felt B25 i Vassbygda blir liggende som en arealreserve for framtidig boligbehov. Det er i bestemmelsene stilt krav til områderegulering for felt B11, B12 og B13 for å sikre en helhetlig utvikling og for å kunne ivareta kvalitetene og registrerte naturverdier, kantsoner og viktige grønndrag mv i området. Det er videre krav til ny samleveg til E6/Ringveg Nord og krav om tilkopling til ny vannledning fra Ausevatnet og ny avløpsledning.